

KALPOT UN GLĀBT

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Jes 41. nod., Jes 42:1–7, Jes 44:26 – 45:6, Jes 49:1–12.

ATMIŅAS PANTS:

“Redzi, tas ir Mans kalps, ko Es neatlaižu; Mans izredzētais, pie viņa Manai dvēselei ir labpatika. Es liku Savu Garu uz viņu, lai viņš nes tautām taisnību.” (Jes 42:1)

“**D**audzi izjūt, ka liela priekštiesība būtu apmeklēt Kristus dzīves vietas virs zemes, staigāt tur, kur Viņš staigāja, paskatīties uz ezeru, kura krastā Viņam patika mācīt, un pakalniem un ielejām, pie kurām tik bieži kavējās Viņa acis. Bet mums man jādodas uz Nācareti, Kapernaumu vai Betāniju, lai ietu Jēzus pēdās. Mēs varam atrast Viņa pēdu nospiedumus blakus slimnieka gultai, trūcīgo būdās, lielo pilsētu pārpildītajās alejās un katrā vietā, kur cilvēka sirdij ir vajadzība pēc mierinājuma. Darot to, ko Jēzus darīja, atrodoties virs zemes, mēs staigāsim Viņa pēdās.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas”, 640. lpp.)

Jesaja runāja par Kunga kalpu ar līdzīgu žēlastības misiju: “Ielūzušu niedri viņš nenolauzīs, un kvēlojošu degli viņš neizdzēsīs [...] lai atvērtu acis akliem un atsvabinātu apcietinātos no cietuma, tos, kas sēd tumsībā.” (Jes 42:3, 7)

Iepazīsim vairāk šo Kalpu. Kas Viņš ir, un ko Viņš paveica?

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 27. februārī.

Tauta kā kalps (Jes 41. nod.)

Jes 41:8 Dievs runā par “Israēlu, manu kalpu”, un 42:1 viņš iepazīstina ar “manu kalpu”.

Kas ir šis kalps? _____

Vai tas ir Israēls/Jēkabs, israēliešu sentēvs? Israēla tauta? Mesija/Kristus, kas Jaunajā Derībā ir Jēzus?

Ir divu veidu atsauces uz Dieva kalpiem, kas caurvij Jes 41. – 53. nodaļu. Viens kalps ir vārdā “Israēls” vai “Jēkabs” (Jes 41:8; Jes 44:1, 2, 21; Jes 45:4; Jes 48:20). Tā kā Dievs uzrunā Israēlu/Jēkabu tagadnē, ir skaidrs, ka viņš, Jēkabs, aino tautu, kas ceļas no viņa. To apstiprina fakts, ka Kunga “kalpa Jēkaba” glābšana notiek laikā, kad viņš iziet no Bābeles (Jes 48:20).

Citos gadījumos, tādos kā Jes 42:1, Jes 50:10, Jes 52:13, Jes 53:11, Dieva kalps nav nosaukts vārdā. Kad viņš ir pieminēts pirmo reizi Jes 42:1, viņa identitāte uzreiz nav skaidra. Tomēr, kad Jesaja attīsta viņa profilu tālākos pantos, kļūst skaidrs, ka viņš ir persona, kas atjauno Jēkaba (Israēla) ciltis Dievam un mirst upura nāvē grēcinieku labā (Jes 52:13–53:12; sk. arī Jes 49:5, 6). Tāpēc viņš nevar būt tas pats, kas tauta. Tā kļūst skaidrs, ka Jesaja runā par diviem Dieva kalpiem. Viens ir korporatīvs (tauta) un otrs ir persona.

Kāda ir tautas kā kalpa loma? Jes 41:8–20. _____

Dievs pārlicina Israēlu, ka tauta vēl joprojām ir Kunga kalpone: “Es esmu jūs izvēlējis un neesmu jūs atmetis.” (Jes 41:9) Tad Dievs dod Israēlam vienu no visbrīnišķīgākajiem apsolījumiem Bībelē: “Nebīsties, jo Es esmu ar tevi! Neatkāpies, jo Es esmu tavš Dievs! Es tevi stiprinu, Es tev arī palīdzu, Es tevi uzturu ar Savas taisnības labo roku.” (Jes 41:10) Šeit un nākamajos pantos viena no Israēla pamatdomām ir uzticēties patiesajam Dievam, lai viņi tiktu glābti (ko ķēniņš Ahas neizdarīja), nevis uzticēties citiem dieviem un to tēliem, kā to darīja citas tautas (Jes 41:7, 21–24, 28, 29).

Ievēro, kā Jes 41:14 Kungs nosauc tautu par tārpu. Ko Viņš ar to grib pateikt? Izlasi visu kontekstu, lai iegūtu labāku atbildi. Ko tam vajadzētu mācīt arī mums par mūsu vajadzību būt pilnīgi atkarīgiem no Kunga? _____

Vārdā nenosaukts kalps (Jes 42:1–7)

Kāda ir Dieva vārdā nenosauktā kalpa loma un raksturs, ko Dievs izvēlas un uz ko Viņš liek Savu Garu? Jes 42:1–7.

Izvēlies vislabāko atbildi vai atbilžu kopumu:

1. Viņš nodrošina tautām taisnību. _____
2. Viņš sasniedz savus mērķus mierīgi un maigi, bet veiksmīgi. _____
3. Viņš ir skolotājs. _____
4. Viņš kalpo kā derība starp Dievu un cilvēkiem. _____
5. Viņš dod gaismu/cerību, dziedinot aklumu un atbrīvojot cietumniekus. _____
6. Viss augstāk minētais. _____

Kā šī kalpa lomu un raksturu var salīdzināt ar “atvasi no Isaja celma”, uz ko arī gulstas Kunga Gars (Jes 11. nod.)? _____

Tāpat kā Jes 42. nod., Dāvida cilts valdnieks no Jes 11. nodaļas darbojas saskaņā ar Dievu, nodrošinot taisnību un atbrīvošanu apspiestajiem, kā arī Dieva gudrību un atziņu. Mēs atklājām, ka šī Isaja “atvase” un “sakne” ir Mesija, dievišķais bērns (Jes 9:6, 7), kas arī nes “mieru .. uz Dāvida troņa un Viņa ķēniņa valstībā” ar “tiesu un taisnību” (Jes 9:6). Kalps Jes 42. nodaļā acīmredzot ir Mesija.

Kā Jaunā Derība nosauc kalpu no Jes 42:1–7, kas nes taisnību? Mt 12:15–21. _____

Mt 12. nodaļa citē no Jes 42. nodaļas un attiecina to uz Dieva mīlotā Dēla Jēzus dziedināšanas kalpošanu, kurā Viņš priecājas (Jes 42:1; Mt 3:16, 17; Mt 17:5). Tas ir Viņš, kura kalpošana atjauno Dieva derības savienību ar Viņa ļaudīm (Jes 42:6, Dan 9:27).

Jēzus un Viņa mācekļi nodrošināja taisnību ļaudīm, atbrīvojot tos no ciešanām, nezināšanas par Dievu un ļauno garu verdzības, ko izraisīja sātana apspiestība (Lk 10:19). Tad Jēzus nomira, apstiprinot “jauno derību” (Mt 26:28) un iegūstot taisnību pasaulei, izmezdams sātanu, svešinieku, kas bija uzurpējis “pasaules valdnieka” statusu (Jņ 12:31–33).

Izlasi Jes 42:1–4, kur attēlots Kristus. Pakavējies kādu laiku, pārdomājot Jēzus dzīvi.

Kādas specifiskas Viņa kalpošanas iezīmes tik atbilstoši piepilda šo pravietojumu? Kādas mācības mēs varam gūt par to, kā arī mums vajadzētu kalpot citiem? _____

Persijas “Mesija” (Jes 44:26–45:6)

Kāds pārsteidzošs pravietojums parādās Jes 44:26–45:6? _____

Jesajas kalpošana ilga no 745. g. pr. Kr. līdz aptuveni 685. g. pr. Kr. Pēc tam, kad viņš piemin iekarotāju no austrumiem un no ziemeļiem (Jes 41:2, 3, 25) un pasaka arī to, ka šī ir labā vēsts Jeruzālemei (Jes 41:27), Jesaja precīzi paredz Kīra nākšanu, nosaucot viņu vārdā, un apraksta viņa aktivitātes. Viņš nāca no Babilonijas ziemeļiem un austrumiem un iekaroja to 539. g. pr. Kr. Viņš kalpoja Dievam, atbrīvojot jūdus no Bābeles gūsta, un viņš deva atļauju atjaunot tempļi Jeruzālemē (sk. Ezras 1. nod.).

Paskatīsimies no šī pravietojuma perspektīvas. Tā kā ir pagājuši aptuveni 146 gadi no Jesajas nāves līdz Bābeles krišanai, šis pravietojums tika izteikts pusotru gadsimtu pirms tā piepildīšanās. Tas būtu apmēram tas pats, ja Džordžs Vašingtons būtu paredzējis, ka vīrs vārdā ģenerālis Dvairs Eizenhauers palīdzēs atbrīvot Eiropu 1945. gadā!

Tā kā Kīra darbība ir apstiprināta no dažādiem senajiem avotiem, ieskaitot Bābeles hronikas, viņa paša ziņojumu un Bībeli (2L 36:22, 23; Ez 1. nod., Dan 5. nod., Dan 6:28; Dan 10:1), Jesajas pravietojuma precizitāte ir neapšaubāma. Tas apstiprina to cilvēku ticību, kas ticēja, ka patiesi pravieši saņem patiesas atklāsmes no Dieva, kas zina nākotni tālu uz priekšu.

Kāpēc Dievs sauc Kīru par “Svaidīto” (Jes 45:1)? _____

Ebreju vārds “svaidītais” ir vārds, no kā mēs iegūstam vārdu “Mesija”. Citur Vecajā Derībā šis vārds var attiekties uz svaidītu augsto priesteri (3Moz 4:3, 5, 16; 3Moz 6:22), svaidītu israēliešu ķēniņu (1Sam 16:6, 1Sam 24:6, 10; 2Sam 22:51) vai Mesiju – Dāvida izcelsmes ķēniņu un atbrīvotāju nākotnē (Ps 2:2; Dan 9:25, 26). No Jesajas perspektīvas Kīrs bija nākotnes ķēniņš, Dieva sūtīts, lai atbrīvotu Viņa ļaudis. Bet viņš bija neparasts mesija, jo viņš nebija israēlietis. Viņš darīs kaut ko no tā, ko darīs Mesija, piemēram, sakaus Dieva ienaidniekus un atbrīvos Viņa sagūstītos ļaudis, bet viņš nevarēs būt īstais Mesija, jo viņš nav no Dāvida cilts.

Ar pravietojumu par Kīru Dievs pierāda Savu unikālo dievišķumu, parādot, ka tikai Viņš zina nākotni (Jes 41:4, 21–23, 26–28; Jes 44:26). Viņš arī saka Kīram: “Es nodošu tev tumsā paglabātās mantas un paslēptos dārgumus, lai tu atzīsti, ka Es esmu Tas Kungs, Israēla Dievs, kas tevi saucis tavā vārdā” (Jes 45:3).

Padomājiet par dažiem citiem Bībeles pravietojumiem, kas notikuši tā, kā bija paredzēts (piemēram, Daniēla 2. nodaļas valstis, izņemot pēdējo, Dan 7. nodaļu, vai pravietojums par Kristus nākšanas laiku Dan 9:24–27). Kādu cerību šie pravietojumi mums piedāvā ikvienam individuāli? _____

Cerība uz priekšu

Fakts, ka Jesaja precīzi paredzēja Kīra nākšanu, nosaucot viņu vārdā, traucē cilvēkiem, kas netic, ka pravieši saņem vēstis no Dieva. Lai tiktu ar to galā, viņi pieņem teoriju, ka Jes 40. – 66. nodaļu ir sarakstījis kāds cits pravietis, “otrais Jesaja”, kas dzīvoja Kīra laikā. Tādējādi Jesajas grāmata tiek sadalīta divās daļās, un tāds pats liktenis pēc tradīcijas ir nācis arī pār pašu pravieti (sk. Ebr 11:37).

Tomēr nav vēsturisku pierādījumu otrā “Jesajas” eksistencei. Ja tāds būtu dzīvojis, tad būtu dīvaini, ka Bībele viņu nepiemin, jo viņa vēsts ir ārkārtīgi svarīga, un viņa literārās prasmes ir fenomenālas. Pat visvecākajos Bībeles manuskriptos, Jesajas ruļļos no Kumranas atradumiem, nav nekāda sadalījuma starp Jes 39. un 40. nodaļu, kas varētu norādīt, ka darbu tālāk raksta kāds cits autors.

Jesajas pamatvēsts viņa grāmatā ir saskanīga: uzticies patiesajam Dievam, tajā skaitā Viņa mesianiskajam Atbrīvotājam, nevis citiem spēkiem. Pētnieki pareizi uzsver fokusa maiņu no Asīrijas perioda Jes 1. – 39. nodaļā uz Babilonijas periodu, sākot no 40. nodaļas un uz priekšu. Bet mēs esam atklājuši, ka jau 13. – 14. nodaļa un 39. nodaļa paredz Bābeles gūstu. Tā patiešām ir, ka 1. – 39. nodaļa uzsver tiesu, savukārt 40. – 66. nodaļa uzsver mierinājumu. Bet iepriekšējās nodaļās dievišķais mierinājums un drošība arī ir bagātīgi pieejama, un tālākajās nodaļās (piemēram, Jes 42:18–25, Jes 43:22–28 un Jes 48:1–11) arī runāts par Dieva tiesu Jūdā, jo viņi Viņu atstāja. Patiesībā Jesajas nākotnes iepriecinājuma pravietojumi ietver to, ka tajā brīdī tiek piedzīvotas ciešanas.

Lai gan tauta piedzīvoja lielu postu ļaužu grēku dēļ, daži no viņiem neatmeta cerību. Viņi pieķērās Dieva apsoliņumiem, tādiem kā 3Moz 26:40–45. Izlasi uzmanīgi šos pantus. Iedomājies sevi šo ebreju vietā, kas bija palikuši dzīvi pēc tam, kad tautu uzveica Babilonija. Kādu cerību tu atrodi šajos vārdos? _____

Kādu garīgu principu darbībā tu redzi šajos 3Moz pantos? Ko Kungs šeit pasaka Israēlam? Kā tas pats princips darbojas mūsu dzīvē? _____

Kalps, kam ir jūtas un kas cieš

(Jes 49:1–12)

Kas ir Dieva kalps Jes 49:1–12? _____

Dievs aicina un nosauc viņa vārdu, pirms viņš ir piedzimis, piešķir viņam muti kā zobenu un tiks pagodināts viņā. Dievs izmanto kalpu, lai atvestu atpakaļ pie Sevis Israēla tautu, lai būtu glābšanas gaisma visai pasaulei, lai būtu derība un atbrīvotu cietumniekus. Starp šo aprakstu un Jes 42. nodaļas aprakstu ir daudzas pārklāšanās, kur mēs identificējam kalpu kā Mesiju. Jaunā Derība ierauga kalpa īpašības Jēzū Kristū, abās Viņa nākšanās: Mt 1:12, Jņ 8:12, Jņ 9:5, Jņ 17:1–5, Atkl 1:16, Atkl 2:16, Atkl 19:15.

Ja šis kalps ir Mesija, kāpēc Dievs nosauc viņu šeit par “Israēlu” (Jes 49:3)? _____

Iepriekš mēs atklājām, ka šajā Jesajas grāmatas daļā Dieva kalps “Israēls/Jēkabs” attiecas uz tautu. Bet šeit vārds “Israēls” (bez paralēlas norādes uz “Jēkabu”) skaidri attiecas uz individuālu kalpu, kas atjauno Dieva tautu (Jes 49:5). Individuāls kalps ir kļuvis par ideālu iemiesojumu vai pārstāvi tautai, kuras neveiksme ir apdraudējusi nosaukuma “Israēls” izmantošanu (Jes 48:1).

Kāds jauns elements šeit parādās? Jes 49:4, 7. _____

Šis ir pirmais brīdinājums par grūtībām, kas būs ietvertas kalpa uzdevumā. Viņš vaimanā: “Es velti esmu pūlējies, es lieki un ne par ko esmu šķīdījis savu spēku.” (Jes 49:4) Šī doma atbalsojas Dan 9:26: “.. tas svaidītais tiks nogalināts un viņam nebūs nekā.” (NRSV) Bet viņš pieķeras ticībai: “Tomēr mana taisnība ir pie Tā Kunga un mana alga mana Dieva rokā.” (Jes 49:4) Dž. Aleks Motijers novēro: “Tādējādi Jesaja paredzēja Kalpu ar īstu cilvēcīgu būtību, pārbaudītu tieši tāpat kā mēs un pierādot sevi kā ticības – īstas personīgas ticības – autoru un pilnveidotāju, kas vēl joprojām var teikt “mans Dievs”, kad nekas cits vairs nešķiet vērtīgs.” (The Prophecy of Isaiah: An Introduction and Commentary (Downers Grove, Illinois: InterVarsity Press, 1993), p. 387.)

Jes 49:7 ir pārsteidzošs pants. Kalps ir “dziļi nicināts, tautas to pametušas novārtā, valdnieku vergs”, bet Kungs viņam saka: “Ķēniņi to redzēs un piecelsies, un lielkungi zemosies Tā Kunga dēļ, jo Viņš ir uzticīgs, Israēla Svētā dēļ, kas tevi izredzējis.” (NRSV)

Atskaties uz Kristus kalpošanu. Vai līdz pat galam Viņam nebija iemeslu zaudēt drosmi? Tomēr Viņš palika uzticīgs, neskatoties uz to, kā tas ārēji izskatījās. Kā mēs no šī varam mācīties darīt to pašu – neskatoties uz ārējo iespaidu? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas aprakstu par Jēzus dziedināšanas un mācīšanas kalpošanu grāmatā “Laikmetu ilgas” nodaļā “Kapernaumā” (252. – 261. lpp.).

“Dvēseļu mantošanas darbā ir vajadzīga liela takta izjūta un gudrība. Glābējs nekad nenoliedza patiesību, bet Viņš to vienmēr izteica mīlestībā. Savā rīcībā ar citiem Viņš parādīja vislielāko takta izjūtu, un Viņš vienmēr bija laipns un iejūtīgs. Viņš nekad nebija rupjš, nekad nevajadzīgi neizteica skarbu vārdu, nekad neradīja nevajadzīgas sāpes jūtīgai dvēselei. Viņš nenosodīja cilvēka vājumu. Viņš bezbailīgi atmaskoja liekulību, neticību un netaisnību, bet ar asarām acīs un balsī Viņš izteica Savus negatīvos rājienus. Viņš nekad nepadarīja patiesību nežēlīgu, bet vienmēr parādīja dziļu maigumu pret cilvēci. Katra dvēsele Viņa acīs bija dārga. Viņš nesa Sevī dievišķu cēlumu, tomēr Viņš noliecās ar vismaigāko līdzjūtību un cieņu pret jebkuru Dieva ģimenes locekli. Ikvienā cilvēkā Viņš redzēja dvēseli, ko glābt bija Viņa misija.” (Elena Vaita “Evaņģēlija kalpi”, 117. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Grupā pārlasiet augšminēto Elenas Vaitas citātu par to, kā Kristus kalpoja citiem. Pārdomājiet šeit ietvertos principus un tad grupā pārrunājiet, cik labi jūsu pašu draudze kā kolektīvs atspoguļo šos principus.

2. Vai jūs pazīstat “ielūzušu niedri” vai “kvēlojošu ogli” (Jes 42:3)? Kā jūs varat palīdzēt šim cilvēkam, “nesalaužot” vai “neapdzēsot” viņu? Kā jūs varat šādiem cilvēkiem norādīt uz Kungu? Ko jūs viņiem ieteiktu darīt, lai saņemtu dziedināšanu un palīdzību?

3. Doma par dažādiem autoriem ar vārdu Jesaja radās no pieņēmuma, ka cilvēki nevar pateikt nākotni tā, kā to paveica Jesaja. Kāda ir šī argumenta pamatproblēma, un kāpēc mums kā kristiešiem pilnībā ir jāatmet šādi pieņēmumi?

KOPSAVILKUMS:

Atbrīvošana prasa Atbrīvotāju. Dieva kalpu tautu atbrīvos divi atbrīvotāji: Kīrs, kas atbrīvoja no Bābeles gūsta, un vārdā nenosauktais Kalps, kura Mesijas identitāte tiek atklāta pakāpeniski. Šis Kalps atjaunos taisnību un atvedīs izdzīvojušo kopienu atpakaļ pie Dieva.